

چالش های سقط جنین حاصل از رابطه خارج از ازدواج

عکس: nahad.mums.ac.ir

بحث روز در محافل حقوقی ایران

نوشته: مهری ملکوتی ، وکیل - پژوهشگر

خانه امن: آیا سقط جنین به صورت قانونی در ایران امروز شدنی است؟ آیا بحث سقط جنین در ارتباط با حاملگی های خارج از ازدواج باز شده است یا همچنان در پرده به آن می پردازند و لب گشودن برای روشنگری و پیدا کردن راه حل، بد عاقبت است و یکسره انکار می شود؟

با هم سری به محافل حقوقی ایران می زنیم:

حقوقدانان به صورت سربسته و رمز گونه تلاش می ورزند مدیران کشور را با تابوهای نابسود آشنا کنند و به آنها بقبولانند که تا ابد نمی شود دشواری زیست فردی و اجتماعی کودکان متولد شده از رابطه خارج از زناشویی را نادیده گرفت و از اطلاع رسانی آماری پیرامون آن جلوگیری کرد. تا ابد نمی شود زنان را به جرم ارتکاب زنا شلاق زد و سنگسار کرد و هنگامی که می خواهند فرزند حاصل از رابطه را سقط کنند، مانع شان شد.

از دو حال خارج نیست. یا باید دولت واقعیت وجودی این کودکان معصوم را پس از تولد بپذیرد و موجبات رشد توأم با کرامت انسانی آنها را فراهم کند و اجازه ندهد مثل مجرم بالفطره با آنها برخورد بشود، یا باید تحول در نظام سقط جنین را بپذیرد تا بر پایه آن زنانی که از رابطه خارج از ازدواج باردار شده اند، بتوانند بی ترس از مجازات، مجوز لازم برای سقط جنین قانونی اخذ کنند. نمی شود واقعیت ها را نادیده گرفت و با تصویب قوانین خشونت بار و خفت بار بدنی، مدینه فاضله تاسیس کرد. مشت نمونه خروار است. این مجازات ها در 34 سال گذشته معکوس عمل کرده و به موجب آمارهای رسمی بر انواع آسیب پذیری ها در همه حوزه ها، از جمله حوزه زنان افزوده است. سخن را به نقل از حقوقدانان داخل ایران ادامه می دهم:

دکتر باهر عضو فرهنگستان علوم پزشکی گروه سلامت اجتماعی اخیراً "در پاسخ به خبرنگار روزنامه قانون گفته است" زوجی که بدون محرمیت صاحب فرزند می شوند، در جامعه ای که فرهنگ عمومی پذیرای آنان نیست، یا باید دست به از بین بردن جنین بزنند یا از کشور خارج شوند یا بمانند و آمار کودکان غیر مجاز را افزایش بدهند. "وی ادامه می دهد" در این زمینه اصطلاحی وجود دارد به نام پزشکی سازی اسقاط جنین به هر شکل، بدین معنا که مراکز پزشکی تحت نظارت پزشکان متخصص و صاحب تشخیص، این قدر اختیار داشته باشند که بتوانند از ازدیاد این کودکان در سطح جامعه جلوگیری کنند. موضوع اسقاط جنین، رسوب پنهان و زیرزمینی آن در سطح جامعه و فقدان آمارهائی که حتی تا حدودی به واقعیت نزدیک باشند را موجب می شود، وی اضافه می کند که موضوع پیچیده تر از آن است که جواب مستقیم داشته باشد، مانند بیماری ایدز و تابوئی که راه های انتقال و ابتلا به آن در جامعه ایجاد کرده بود و به این نتیجه رسیدیم که راهی جز پرهیز از تابو کردن آن برای کاهش آن وجود ندارد."

می بینید که دکتر باهر با تلاش بسیار و به صورت مبهم تلاش ورزیده وارد حوزه ای از مشکلات دینی و فرهنگی بشود که هنوز بسیار خطرناک است. اصطلاح " اسقاط جنین " که وی به کار برده بار مفهومی سنگینی دارد و وزنی بیشتر از " سقط جنین " را بر شانه های ظریف و دردمند زنی تحمیل می کند که به هر روی مادر شده است. به خصوص اگر مادر به جنین خود دلبسته باشد و دلش بخواهد آن را حفظ کند، بار سنگین تر از آن است که مردان بتوانند آن را درک کنند. اما مادران بارداری که جنین خارج از ازدواج در رحم دارند، اگر

بر مصیبتی که این بچه ها در تمام دوران زندگی باید به آن تن در دهند، بیاندهند، پا روی احساسات می گذارند و خواستار سقط جنین می شوند که در این موارد نمی توانند به صورت معمول به پزشکان متخصص و سپس پزشکی قانونی مراجعه کنند و مجوز بگیرند. ناگزیرند راه سقط جنین غیر قانونی را پیش بگیرند که پرخرج و غیربهداشتی و پرخطر است.

بنابراین مدیران دولتی هنوز وارد این حوزه از نیازهای اجتماعی نشده اند و اندک حقوقدانان که به آن می پردازند، دایره تاثیرشان وسیع نیست و به اجبار جویده جویده سخن می گویند. اما در هر حال جز موارد ناشی از روابط خارج از ازدواج، در دیگر موارد آمارهایی که از کسب مجوز برای سقط جنین در شهرهای مختلف ایران انتشار یافته نشان می دهد پزشکان به اغلب متقاضیان اجازه داده اند جنین خود را سقط کنند. با این حال زنان ایرانی لازم است به این نکته توجه داشته باشند که از نگاه مراجع اسلامی از چهار ماهگی روح در بدن جنین دمیده می شود و کسب مجوز پس از چهار ماهگی دشوار است.

از این رو خانه امن پیشنهاد می کند بر پایه این واقعیت که سقط جنین در ایران به صورت رسمی پذیرفته نشده و فقط با عنوان "سقط درمانی" به صورت قانونی انجام می شود و در سایر موارد شیوه های غیرقانونی، پرخرج و پرخطر پیش روی مادران است، به این نکته توجه کنند:

مادران متقاضی سقط درمانی پیش از پایان چهار ماهگی که زمان دمیدن روح در جنین است (به عقیده مراجع اسلامی) یا به عبارت دیگر پیش از 19 هفتهگی برای کسب مجوز سقط جنین به پزشکان متخصص مراجعه کنند و پس از کسب مجوز از پزشکی قانونی، بلافاصله جنین را سقط کنند. در غیر این صورت اگر پس از چهار ماهگی با ارائه مجوزی که تاریخ صدور آن پیش از چهار ماهگی است به بیمارستان مراجعه کنند، بیمارستان از اقدام به سقط جنین خودداری می کند.

یادآوری

خانه امن این نکته را یادآوری می کند که محافل فمینیستی در جوامع گوناگون بر این باور پافشاری می کنند که سقط جنین نیاز به مجوز ندارد و پاره ای است از حق زن بر بدنش که این حق را مکتب های گوناگون دینی و غیر دینی نمی توانند کنترل کنند. کلیسای کاتولیک و مراجع اسلامی با این نگرش مالکانه زن بر بدن خود مخالف اند. در نتیجه زنان در سراسر جهان در چالش با نهادهایی هستند که به حق آنها بر بدن شان تعرض می کنند.